

Česká školní inspekce
Pražský inspektorát

Česká školní
inspekce

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIA-2417/21-A

Název	Základní škola Charlotty Masarykové, Praha 5 - Velká Chuchle
Sídlo	Starochuchelská 240, 159 00 Praha 5 - Velká Chuchle
E-mail	skola@chuchle.cz
IČ	70107521
Identifikátor	600038432
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Eliška Jančíková
Zřizovatel	Městská část Praha - Velká Chuchle
Místo inspekční činnosti	Starochuchelská 240, 159 00 Praha 5 - Velká Chuchle
Termín inspekční činnosti	12. 1. 2022 – 14. 1. 2022

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Právnícká osoba Základní škola Charlotty Masarykové, Praha 5 - Velká Chuchle (dále „škola“ nebo „instituce“) vykonává činnost základní školy, školní družiny a školní jídelny.

Základní vzdělávání si klade za cíl poskytnout žákům všestranné vzdělání s ohledem na individuální vzdělávací předpoklady žáků. Výuka anglického jazyka je koncipována od prvního ročníku jako nepovinný předmět, od třetího ročníku jako povinný předmět. Druhý cizí jazyk - německý je realizován od sedmého ročníku. Na dopolední vyučování vhodně navazuje činnost školní družiny, která nabízí nejmladším žákům kvalitní alternativy využití volného času.

Škola sídlí v klidné okrajové části Prahy. Dynamicky se rozvíjí, od minulé inspekční činnosti v roce 2015 se počet žáků a tříd zvýšil přibližně o čtvrtinu. V termínu inspekční činnosti se vzdělávalo 361 žáků v 17 třídách. Nejvyšší povolený počet žáků (400) byl naplněn přibližně na 90 %. Zájmové vzdělávání bylo k termínu inspekční činnosti poskytováno v pěti odděleních školní družiny 121 žákům. Vzdělávání probíhá v rekonstruované historické budově propojené se dvěma moderními přístavbami s bezbariérovým přístupem.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy (dále „ředitelka“) efektivně využívá dlouholeté řídicí zkušenosti, které se promítají do koncepčního způsobu řízení. Reálně nastavená strategie rozvoje školy, dlouhodobé plánování a organizování vychází z promyšleného a rozvíjeného sebehodnocení školy. Úspěšnou realizaci stanovených záměrů dokládá úroveň kultury školy a úspěšnost žáků v průběhu vzdělávání i při jeho ukončování. Dílčí cíle vyplynuly z analýzy stavu instituce v aktuálních podmínkách způsobených nepříznivou epidemiologickou situací pro vzdělávání. Pružně jsou realizovány aktivity, které eliminují nedostatky ve vědomostech a dovednostech části žáků a které akceptují nové potřeby většiny žáků. Proběhla částečná revize školního vzdělávacího programu, byly upraveny výstupy v naukových předmětech a redukováno množství učiva. Výrazně je rozvíjena digitální gramotnost žáků i pedagogů, posíleny byly strategie vedoucí k větší samostatnosti a zodpovědnosti žáků. Pedagogové kladou důraz na obnovení dobrých vztahů v kolektivech i posílení pozitivního sebepojetí jednotlivců. Platformy a aplikace zavedené během období distančního vzdělávání jsou nadále efektivně využívány pro výuku i komunikaci. Pro přenos informací jsou nově využívány porady, konzultace a třídní schůzky formou online a elektronický informační systém včetně elektronické žákovské knížky.

Nastavený způsob řízení i organizační struktura odpovídá typu a velikosti školy. Na řízení se kromě ředitelky významnou měrou podílí nově ustanovená zástupkyně, která je zároveň výchovnou poradkyní. Jasně vymezené kompetence v rámci širšího vedení (metodici, kariérní poradce, speciální pedagog, vedoucí asistentů pedagoga, vedoucí školní družiny) a adresná odpovědnost za plnění stanovených úkolů umožňují plynulý chod školy. Koordinaci procesů zvyšuje smysluplně zavedený systém porad a krátkodobého plánování. Vysokou efektivitu vykazuje plánovaná i bezprostřední spolupráce pedagogických pracovníků reflektující aktuální potřeby školy.

Přehled o kvalitě vzdělávání poskytují vedení školy účelné kontrolní a hodnotící mechanismy včetně analýzy výsledků vzdělávání a pravidelně získávané zpětné vazby od žáků na koncích pololetí a na závěr dlouhodobých projektů. Vedení školy plánovitě monitoruje a vyhodnocuje úroveň pedagogického procesu, vytváří pedagogům prostor pro sebereflexi a motivuje je k dalšímu profesnímu rozvoji. Závěry z hospitační činnosti obvykle vyústí v konkrétní doporučení ke zlepšení pedagogické práce. V ojedinělých případech ředitelka přistoupila i k personálním opatřením.

Vzdělávání zajišťuje sbor 33 převážně zkušených pedagogů, s učiteli úzce spolupracuje šest vychovatelek ve školní družině a pět asistentek pedagoga, přičemž čtyři zastávají obě pozice.

Pedagogický sbor se stabilizovaným základem byl od minulé inspekční činnosti v důsledku nárůstu počtu žáků průběžně doplňován zejména mladšími pedagogy. Podmínky odborné kvalifikace nesplňuje pět pedagogů, většina z nich si potřebnou kvalifikaci doplňuje magisterským studiem nebo vzhledem k věku a délce praxe mohou vykonávat přímou pedagogickou činnost. Nekvalifikovaným pedagogům a učitelkám s kratší pedagogickou praxí je poskytována metodická podpora formou mentorského vedení zkušeným pedagogem. Nekvalifikovanost pedagogů v hospitovaných hodinách negativně neovlivnila úroveň poskytovaného vzdělávání.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků účelně vychází zejména z potřeb školy. Prioritou v dalším vzdělávání je doplnění předpokladů odborné kvalifikace vyučujících a týmové vzdělávání (osobnostní výchova, badatelství, čtenářství). V souladu s moderními trendy pedagogové ve sledovaném období často využívali webináře a sebevzdělávání. V období vzdělávání distančním způsobem bylo další vzdělávání efektivně zaměřeno na rozvíjení digitálních kompetencí pedagogů a využívání vhodných online nástrojů ve výuce na dálku. Na svém profesním rozvoji vhodně pracovalo i vedení školy.

Úspěšnou realizaci koncepčních záměrů podporují dlouhodobě rozvíjené partnerské vztahy. Stěžejními partnery instituce jsou zákonní zástupci žáků. Otevřená, přátelská atmosféra při komunikaci se všemi aktéry vzdělávání má příznivý vliv na prohlubování komunitní atmosféry ve škole. Pozitivní klima školy je posilováno také aktivitami v dlouhodobém projektu Patroni, ve kterém starší žáci předávají správné pracovní návyky a vzorce chování svým mladším spolužákům. Rodiče žáků i širší veřejnost se zapojují do činnosti školy při tradičních akcích a různorodých projektech, Spolek rodičů podporuje školu také finančně. Součinnost s mnoha dalšími subjekty je efektivně využívána při realizaci vzdělávacích programů, k podpoře sportovních aktivit žáků, rozvoji sociálního citění i primární prevenci.

Finanční a materiální podmínky umožňují realizaci vzdělávacích programů. V důsledku zvýšených potřeb na prostory školy probíhaly další rekonstrukce a přístavby, které přispěly k úspěšnému rozvoji instituce. Na zlepšování materiálních podmínek školy se výrazně podílí zřizovatel. Vzdělávání ve všech budovách probíhá v esteticky podnětném prostředí. Škola je nadstandardně vybavena pro rozvoj čtenářství (školní knihovna s nově vybudovanou čítárnou, třídní knihovničky, množství čtenářských koutků ve všech budovách). Dobré podmínky jsou vytvořeny i pro podporu digitální gramotnosti. Všechny kmenové třídy včetně odborných učeben jsou vybaveny počítači a interaktivními tabulemi. Pro podporu psychické a tělesné pohody žáků je využívána relaxační místnost i atypické prostory chodby a přilehlé učebny, tzv. „ponorka“ a „lod““. Stravování žáků je zajištěno v nové, moderně vybavené školní jídelně v souladu se zdravým životním stylem.

Hodnocení průběhu vzdělávání

V kvalitě výchovně vzdělávacího procesu se pozitivně projevuje příznivá pracovní atmosféra. Většina vyučovacích hodin probíhala dynamicky a bez časových prostožů. Žáci byli zpravidla aktivně zapojeni po celou dobu vyučovací hodiny, často otevřeně komunikovali. Učitelé obvykle dbali na srozumitelné seznámení s cílem, tématem či plánem práce vyučovacích hodin. V úvodu hodin pedagogové účelně volili vhodnou motivaci ke vzbuzení zájmu o probírané učivo (brainstorming, didaktické hry). Sledované vyučovací hodiny byly organizačně a metodicky dobře připraveny a zvládnuty, vyučující efektivně zařazovali rozmanité formy a metody výuky. Nejčastěji využívali frontální výuku s metodicky dobře vedeným řízeným rozhovorem a efektivní samostatnou prací žáků. Ve většině sledovaných hodin pedagogové volili rovněž kooperativní didaktické postupy

a tím rozvíjeli také vzájemnou spolupráci a komunikační dovednosti žáků. Vzdělávací strategie byly zaměřeny zejména na upevňování vědomostí a dovedností žáků, přiměřená pozornost byla věnována i formování jejich postojů. Často byla uplatněna aktualizace témat a propojení učiva se zkušenostmi z praxe nebo jeho dalším využitím v reálném životě. Vhodně byly využívány mezipředmětové vazby. Účinnost výuky dále zvyšovalo i využití vhodných pomůcek a v části vyučovacích hodin i efektivní použití videí, prezentací a výukových aplikací. Učitelé respektovali tempo práce žáků, poskytovali jim prostor pro dotazy a individuální pomoc. Ve všech hodinách projevovali žáci velmi dobré znalosti.

Kvalitativně vyšší úroveň pedagogického procesu byla zaznamenána ve sledované výuce humanitních předmětů, zejména českého jazyka na druhém stupni. V těchto hodinách vyučující uplatňují komplexní přístup k žákům, průběžně jim poskytují formativní zpětnou vazbu. Promyšleně zařazují pestré metody podporující naplňování kognitivních cílů vyšší úrovně (aplikace, hodnocení). V efektivně vedených hodinách se pozitivně odrazila orientace vyučujících v moderních trendech ve výuce, např. využití metod kritického myšlení, podpora čtenářských a komunikačních dovedností i prosociálního chování. Na žácích byla patrná radost z vlastní práce, dostávali příležitost k sebereflexi i vrstevnickému hodnocení. Kvalitně výuka probíhala i ve sledovaných hodinách výchovných předmětů, kdy žáky pozitivně ovlivnilo nadšení pedagogů, jejich schopnost zaujmout a předat své zkušenosti žákům při respektování jejich osobnosti.

Škola klade akcent na rozvoj gramotností žáků. Příkladně je rozvíjena čtenářská gramotnost jak v hodinách českého jazyka a literatury (pravidelné čtenářské dílny), tak ve výuce ostatních předmětů. Systematicky ji podporují i další aktivity, např. čtenářský klub, školní časopis, knižní veletrh, čtení dětem v mateřské škole, drobné projekty. Škola se úspěšně zapojuje do Pražského poetického setkání, školní kolo je významnou akcí školy s přispěním umělců nebo spisovatelů. Učitelé dbají na jazykovou kulturu, vedou žáky ke spisovnému projevu.

V části hodin byla výuka diferenciována podle vzdělávacích předpokladů žáků, a to zejména pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Většinou však chyběla zadání obtížnějšího typu úloh pro žáky s rychlejším tempem práce a vyššími vzdělávacími předpoklady. Pouze v menší části sledovaných hodin byl využit závěr vyučovací jednotky ke shrnutí probíraného učiva, k sebehodnocení a k pozitivnímu hodnocení žáků učitelem. V části vyučovacích hodin, při kterých nebyl didaktický závěr vyučovací hodiny vhodně využit, nedošlo k ověření splnění vzdělávacího cíle.

Práce asistentek pedagoga představovala ve sledovaných hodinách podporu učitelů i žákům. Asistentky poskytovaly nejen přiměřenou pomoc žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, ale svou činností napomáhaly i plynulosti vzdělávacího procesu (pomoc ostatním žákům, organizační podpora při skupinové práci, příprava učebních materiálů). Ve spolupráci s učiteli účinně předcházely možným konfliktním situacím, podílely se na průběžném pozitivním hodnocení úspěchů žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Součástí výuky se staly projektové dny, které nahradily do tohoto školního roku využívané dny daltonského laboratorního plánu. Učitelé smysluplně zapojují žáky do řady dlouhodobých komplexně pojatých projektů, při kterých kladou důraz na mezioborové propojení, využívají badatelství a zvyšují schopnost žáků řešit společně i samostatně zadané problémy.

Školní družina nabízí žákům pestrou skladbu činností (odpočinkové, rekreační či zájmové činnosti, možnost přípravy na vyučování), které jsou přiměřeně časově rozvrženy.

Sledované aktivity podporovaly vzájemnou spolupráci mezi žáky a přispívaly k posílení komunikativních a sociálních kompetencí. V jednotlivých odděleních školní družiny panovala příjemná atmosféra, žáci byli k řízeným i spontánním činnostem vychovatelkami vhodně motivováni a individuálně podporováni. Během tzv. aktivních střed mají žáci možnost rozvíjet své dovednosti a posilovat prosociální vztahy během různorodých činností, většinou v přírodě. Setkávání vychovatelek se žáky probíhalo i online formou během distančního vzdělávání.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Individuální i celkové vzdělávací výsledky žáků jsou sledovány vyučujícími a vedením školy, pravidelně vyhodnocovány v jednáních pedagogické rady a podrobně rozebírány při metodických setkáních 1. a 2. stupně. K ověřování úrovně vědomostí a dovedností žáků a ke sjednocení měřítek hodnocení jsou používány běžné interní nástroje včetně srovnávacích kontrolních písemných prací a diktátů. Na prvním stupni si žáci vedou výběrová portfolia. Sdílená pravidla chování a komunikace se projevují v nízkém výskytu kázeňských opatření, ve sledovaném období tří školních let převažovaly pochvaly nad kázeňskými opatřeními. Jeden případ neomluvené absence byl řešen vedením školy ve spolupráci se zákonnými zástupci.

Při hodnocení žáků pedagogové přihlíželi ke specifické situaci spojené se střídáním prezenčního a distančního vzdělávání. Převažovalo pozitivní hodnocení zaměřené na podporu motivace k dalšímu učení. Do distančního vzdělávání se podařilo zapojit všechny žáky školy, v případě potřeby byla žákům poskytnuta pomoc ve formě zapůjčení notebooků a konzultací.

Škola systematicky využívá komerční externí testování, ve kterém vykazují žáci 9. ročníků v českém jazyce a matematice nadprůměrné výsledky ve srovnání se školami v ČR, studijní potenciál žáků je využíván optimálně. Rovněž v testování žáků 8. ročníku v anglickém jazyce dosáhli velmi dobrých výsledků, znalosti více než 80 % žáků jsou na vyšší úrovni, než očekávané výstupy pro daný ročník, přičemž polovina žáků dosahuje znalostní úroveň absolventů středních škol. Výborných výsledků dosahují žáci také v jednotné přijímací zkoušce na střední školy v českém jazyce a matematice.

Výsledky vzdělávání jsou dále sledovány při zapojení žáků do soutěží a olympiád. V řadě z nich jsou žáci úspěšní i v obvodních a krajských kolech (zeměpis, dějepis, anglický jazyk, český jazyk). Výstupy z projektů a akcí založených na posilování vzájemných vztahů ve škole i v širší komunitě dokládají upevňování sociálních a občanských kompetencí žáků. Dlouhodobé strategie s využíváním kritického myšlení, čtenářství a pisatelství se odráží ve vysoké úrovni závěrečných prací žáků 5. a 9. ročníku.

K adaptaci žáků 1. ročníku na školní docházku přispívá intenzivní spolupráce základní školy s mateřskou školou. Přechod žáků z prvního na druhý stupeň je plynulý, neprovázejí jej žádné výkyvy v prospěchu, nedochází k výraznému zhoršení průměrného prospěchu žáků. S ohledem na nově vznikající třídní kolektivy 6. ročníku (odchody žáků na víceletá gymnázia a přestupy nových žáků) jsou pořádány adaptační kurzy.

Systematická práce školního poradenského pracoviště vytváří příznivé podmínky pro inkluzi žáků s potřebou podpůrných opatření, žáků s odlišným mateřským jazykem a prevenci školní neúspěšnosti. Účinnou podporu představují dobře nastavená podpůrná opatření (pedagogická intervence, individuální vzdělávací plány, předmět speciálně pedagogické péče, účelná pomoc asistentů pedagoga ve výuce) realizovaná ve spolupráci pedagogů s poradenským týmem, zákonnými zástupci žáků či školskými poradenskými zařízeními.

Žákům je poskytována individuální a skupinová péče různých forem, např. konzultace, doučování, kroužky pro rozvoj nadání. Funkčně probíhají procesy kariérního poradenství. Školní preventivní strategie jsou převážně efektivní. Jejich účinnost zvyšuje především dlouhodobá a systematická práce třídních učitelů, využívány jsou pravidelné třídnické hodiny, komunitní kruhy a zpětnovazební dotazníky od žáků. Řadu sociálně patologických jevů se daří eliminovat již v zárodku díky spolupráci pedagogů a zákonných zástupců i zkušenostem metodičky prevence. Škola aktivně spolupracuje s odborníky zejména v oblasti nebezpečí v online prostoru, boji proti šikaně, při budování pozitivního klimatu školy a osobnostním rozvoji jednotlivců.

Závěry

Vývoj školy

- Od posledního inspekčního hodnocení došlo k nárůstu počtu žáků, tříd a pedagogických pracovníků, zkvalitnily se prostorové a materiální podmínky pro vzdělávání. Škola rozšiřuje efektivní vzdělávací strategie a zvyšuje úroveň kultury školy, což se pozitivně odráží ve vzdělávacích výsledcích žáků.

Silné stránky

- efektivní vzdělávací strategie podporují učení a osobnostní rozvoj každého žáka,
- pedagogové efektivně spolupracují, uplatňují partnerský respektující přístup k žákům, rozvíjejí jejich prosociální chování,
- prostřednictvím kooperativních forem práce a projektové výuky jsou posilovány sociální a komunikační kompetence žáků,
- komplexně probíhá rozvoj čtenářské gramotnosti,
- pro hodnocení žáků a ověřování očekávaných výstupů školního vzdělávacího programu jsou využívány účinné interní a externí nástroje,
- žáci dosahují výborných výsledků v průběhu vzdělávání i v externím hodnocení.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- v části hospitovaných vyučovacích hodin nedošlo k ověření naplnění vzdělávacího cíle, žáci dostali méně příležitostí pro sebehodnocení a vrstevnické hodnocení.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- lépe využívat závěry vyučovacích hodin, zařazovat individuální zhodnocení učebního pokroku nebo vrstevnické hodnocení s ohledem na využití při dalším učení.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina včetně dodatku č. 1, čj. 2193/2009 s účinností od 1. 11. 2009
2. Rozhodnutí o zápisu změny v rejstříku škol a školských zařízení, čj. MŠMT-32907/2018-7 s účinností od 1. 9. 2019
3. Oznámení o prodloužení pracovního poměru ředitelky ze dne 28. 11. 2018, čj. 2025/C51.2/2018

4. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání včetně vzdělávacího programu pro školní družinu, čj.155/2021, platný od 1. 9. 2021
5. Školní řád, čj. 156/2021, s účinností od 1. 9. 2021
6. Vnitřní řád školní družiny, čj. 180/2021, s účinností od 1. 9. 2021
7. Koncepce školy 2017/2018 - 2021/2022
8. Plán vlastního hodnocení školy pro školní roky 2020/2021 a 2021/2022
9. Záznamy z kontrolní činnosti, školní roky 2019/2020 a 2020/2021
10. Záznamy z pedagogických rad vedených ve školních letech 2020/2021 a 2021/2022 k termínu inspekční činnosti
11. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2020/2021
12. Rozvrh vyučovacích hodin platný ve školním roce 2021/2022 k termínu inspekční činnosti
13. Školní matrika zapsaných žáků vedená ve školním roce 2021/2022 k termínu inspekční činnosti
14. Výběr z třídních knih ZŠ vedených ve školním roce 2021/2022 k termínu inspekční činnosti
15. Výběr z portfolia výchovného poradce a metodika prevence vedeného k termínu inspekční činnosti
16. Výsledky externích hodnocení a jednotné přijímací zkoušky z období 2018/2019 až 2020/2021
17. Výběrová portfolia žáků – vybraný vzorek
18. Závěrečné práce žáků 5. a 9. ročníku – vybraný vzorek
19. Pololetní sebehodnocení žáků včetně vyhodnocení třídním učitelem – vybraný vzorek

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Pražský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.a@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.